

ቀዳሞት ግጥማት ሓርነታዊ ቃልሲ

መምህር ነጸረአብ አዛዚ

“ብረት ክፍተን አለዎ፡ ልምምድ ጨመተ ተኹሲ (ደርበንናር) ክንገብር አለና” እናበሉ ብጸቱ ድቃስ ዝኸልእዎ ሓምድ፡ ሓደ መዓልቲ፡ “ከላስ ሎሚ ክፍተንዩ” በሎም። እዚ አብ ከባቢ አማልዮ። ሰቡራ (ናይ ዒላማ ሰሌዳ) ነዳሉ ተባህለ። ሓምድ ገሪምዎ፡ “ከምቲ ንስኻትኩም እትደልይዎ ናይ ሰራዊት ሰቡራ አብዚዮ ክርከብ ኮይኑ፡ አብ በረኻ እምበር ኢና ዘለና፡ አብ ክንድኡ ላዕለዎይ ጫፍ ናይ ጉላ ጸራብኩም ጸሊምን ጸዕዳን እምኒ ወትፍሉ’ሞ፡ አብኡ ብረትኩም ትፍትኑ” በሎም ደስ ከይበሎ፡ ንዕኡም ከሐገስ። ጉላ ጫፉ ተጸሪቡ፡ ከምቲ ዝበሎም ጸዕዳን ጸሊምን አእማን አኪቦም፡ ጸሊም አብ ማእከል አብ ዙርያኡ ኸአ ጸዕዳ ተሰኹዑ ምምቅርራባት ተገብረ። ናይ መን ብረት ተኹሱ? ናይ መን ዓኪሱ፡ መን ጨሚቱ? መንከ ስሑቱ? ክፍለጥ ሓደ ድሕሪ ሓደ ኩሎም ተር ከም ዓተር ተሰርዑ። ወዮ ንጸላኢ ከጥቅዕ ተዳልዮ ዝነበረ ጠበናጁ ናብቲ ጉላ ቀንዖ። እንተኾነ ዝወሓደ ዒላማ ክወቅዕ ከሎ፡ እቲ ዝበዘሐ ስሑቱ ባው በለ። ገሊኡ ጠበናጁ ድማ ጥይት ሓኒቐ አጽቅጠ። ብውጽኢት ናይቲ ፈተና ዝተሰናበዱ ዓስክር-ሱዳን ነበር፡ “ብረተይ አብያ፡ ብረተይ ዒላማ አይወቅዕትን ተስፊር (ምስትኸኻል ብረት) ክግበር አለዎ” እናበሉ ዘይዕግበቶም ደርጉሉ። ሓምድ ብቐንዱ ስግኣት ጸጥታ ካብኡ ናብኡውን እተን ቁሩብ ቁራቦ ጥይት አንጻር ጸላኢ ጥራሕ ክጥቀመለን ካብ ምድላይ ነዛ ደርበንናር ባህ ከይበሎ እዩ አፍቂዱዎ። “ወዲእኩም’ዶ?” ሓተቶም። “እወ።” “እሞ ጽባሕ ማዕራካ (ውግእ) ምስ ኢትዮጵያ አሎ።” “ዋእ! ከመይ’ሉ?” “ከላስ ጽባሕ ምስ ኢትዮጵያ ውግእ አለና ተዳለዉ. . . እንታይዮ ብረትኩም፡ ክንደይ ኢኹም፡ ባዕልኹም ንኢትዮጵያ ነገርኩማ አለኹም። ወረ ድሮ ቀዲሙና ከይዱ፡ ሰብ አግማል አብ ዝብጸሕ አብጸሐሞ አለዉ።

ሕደጉ እብል ነይረ ዝሰምዓኒ አይረኽብኩን። ቡርሳል ኸግበር አገዲድኩምኒ። ሕጂ ካብዚ ከይንርሕቕ ብኬሩን ታማራትን አዲባራን ተኸቢብና አለና። ከመይ ጌርኩም ትዋግኡ ናትኩም ጉዳይ እዩ።” “መንዮም እቶም ዝነግሩ፤ ከመይ ገይሮምከ ሕጂ ሕጂ አብ ጸላኢ ክበጽሑ

ዝኸእሉ።” እናበሉ ኸለው፡ ሓምድ መሬት ንዝፈልጥ ኢብራሂም መሓመድ ዓሊ (ኣብ ከባቢ ቶከርብጽምኢ ማይ ዝተሰውኡ) ጸዊዑ፡ “ኣብ ጥቓ ሓንቲ ዓዲ፡ ተዕቁበና’ያ፡ ሃዲምና’ውን ክንወጸላ ንኸእል ኢና ኢልካ እትኣምነላ፡ ማይ ዘለዎ ቦታ፡ ኣቐዲመ ክርእያ ከይበልካ መን ምኻና ከይሰመኻን ምርሓና፡ ንሕና ደድሕሬኻ ክንስዕብ ኢና” በሎ። ኢብራሂም ንናይ ሓምድ ኣበሃህላ ተረዲኡ፡ ነታ ዝሓጸያ ቦታ ቆብ ስለ ዘበላ “ነዛ ሓሲብካያ ዘለኻ ጽባሕኻምበር ሎሚ ኣይንበጽሓን ኢና” ክብል መለሰሉ። ሓምድ ከኣ “ከላስ ተበገስ ተባሂልካ ኣለኻ ምራሕ።” ዝብል ትእዛዝ ኣመሓላለፈ። ውግእ ባላግንዳ - 4 ሚያዝያ 1962 ድሕሪ ነዊሕን ኣድካምን ጉዕዞ ካብ ከባቢ ኣማል ተበጊሶም ንጽባሒቱ ዓበይቲ እምባታት ኣብ ዝርከባ ባላግንዳ በጽሑ። እታ ዝደለይዎ ቦታ ንሳ’ያ ነይራ። ሸዕኡ ሓምድ ተጠራጠሩ፡ ቅሳነት’ውን ስለ ዝሰኣነ ኣሳእኖም ከየውረዱ፡ ማይ ከይሰተዩ ዋርድያ ንኹውጽኡ ኣዘዘ። ነቲ ትኩርን ትሑትን ዝነበረ ወዲ 45 ዓመት ሓምድ ፍካክ ቀዳማይ ዋርድያ ገበሩዎ። እንተኾነ ብሓለዎ ሓምድ ፍካክ ባህ ዘይበሎ ሓምድ ከንጸርጸር ዝረኣዩ መሓመድ እድረስ ሓጅ “ኣሃዎ ዋርድያ ዘይወጽእ” ኢሉ ኣብ ብርኽ ዝበለ ኩርባታት ወጺኡ ከባቢኡ ርእዩ ተመልሰ። “ኣል በለድ ነዲፍ” (መሬት ሰላም ኣላ) ከኣ በሎ ንሓምድ። ሓምድ ዓዋተ ነበሱ ነገርዎ ድዩ ስኽፍክፍኢሉዎ ወይስ ጸላኢ ክስዕቦም ከም ዝኸእል ገሚቱን ኣረጋገጹን እንድዲ “ኣንታ ወዲ ነዲፍ ኣይትበል፡ በለድ ነዲፍ ዝበሃል የለን” ኢሉ ምስ ነደረ መሓመድ ኣድም ኣሚር “ክሳብ ክንድዚ እንታይዩ ዘሸግረካ፡ ኣነ ባዕለይ መሬት ክቆጸጸራዩ፡ ቅሰን” ኢሉዎ ተበገሰ። ድሕሪ ቅሩብ ዕረፍቲ፡ እቲ ናይ ሓምድ ስኽፍታታት ሻቕሎት ስለዝፈጠረ፡ ዑመር ዳምር ዝመርሓ መስርዕ ታባ ደየበት፡ ንጸጋም ወገን ድማ ግንድፍልን ዑመር እዛዝን ዝነበርዎን ክልተ መስርዕ ወጸ። ሓምድ ምስ ኣቡርጅላ ዝነበርዎ መስርዕ ከኣ ኣብታ ዘዕረፉላ ቦታ ነበሩ። ገለ እንተ ኣጋጠመ ተባሂሉ’ውን ነቶም ብረት ዘይነበሮም ጃለ ኣቐዲሙ ናብ ዘንሰሓብሉ እምባ ተሓበሮም። መሓመድ ኣድም ኣሚር ናብታ ኣብ ጎኒ ዋርድያ ዝነበራ ካልእ በራኽ ታባዩ ኣብ ጫፍ ወጺኡ ከባቢኡ ከቋምት ጀሚሩ። ሸዑ ናብኡ ገጹ ዘምርሕ ኣብ እግሪ’ታ ታባ ሓደ ቆቡዕ ዝገበረ ወተሃደር ረኣዩ። መሓመድ መሬት ጣቋ ከምዘይብላ ንምሕባር ናብ ብጽቱ ምልክት ገበረ። ዑመር ዳምር ንጸላኢ ቀዲሙ ስለ ዝረኣዩ ከምቲ ልሙድ መጀመርታ ጥይት ሓምድ ክትኩስ ኣይተጸበዩን። ዓሳክር ጸላኢ ንመስርዑ ክኣትውዎ ምስ ቀረቡ ቀዲሙ ተኩሰ። ስራዊት ኢትዮጵያ ኣብ መሬት ተላሒጎም ኩነታት ኣጽኒዕም እንታይ ክግበር ይከኣል ክሳብ ዝውሱኑ ኣብ ዘዝነበርዎ ኣስቀጡ። ሓለቓኦም ግን ግዜ ኣይሃቦምን፡ “ክትፈርሑ የብልኩምን ብረቶም ዝሰርሕ ኣይኮነን፡ ያላ እተውዎም ሳቦያ!” ኢሉ መሪሕዎም ንመጥቃዕቲ ክኣቱ ተንስኦ። ስጉሚኳ ከይኮዱ ሓምድ ንሓደ ካብቶም ዋርሖት ኣላታን የብላን ብጥይት ዘበጠ። እንተኾነ ብኡ-ንበኡ ትንፋሱ ኣይሓለፈትን።

ኣሸንጊይ’ዶ በዓል ሓምድ ጥቓኡ ዝነበሩ፡ እቶም ርሑቕ ዝነበሩ ክሳብ ዝሰምዕዎ ኣውያት ንኣውያት ኮነ። ብዙሓት ካብቶም ፖሊስ “ቀቲልዎ! ቀቲልዎ!” እናበሉ ንረዳት ናብኡ ገጸም ክኸዱ ኸለው፡ ዝተረፉ ኻልኣት መጥቃዕቶም ቀጸሉ። ሸዑ ኬሩ ዝዓዱ ሓድሽ መርዓዊ፡ ወዲ 25 ዓመት ዝኸውን ተጋዳላይ ኢብራሂም ኣሕመድ ገባህ ወደቐ። ብዘይካዚ ቀዳማይ ዋርድያ ሓምድ ፍካክ’ውን ኣብታ ግጥም ተሰውኡ። እዚ ድማ ካብታ ሓምድ ንሜዳ ዝወጸላ ክሳብ ሚያዝያ 1962 ክልተ ምሩኻትን ኣርባዕተ ስውኣትን ተኸፊሎም ማለትዮ። ውግእ ባላግንዳ ንሓምድ መበል ሓምሸይቲ ነቶም ካብ ሱዳን ዝተሰለፉ ወተሃደራት ድማ ቀዳመይቲ ግጥም’ያ ነይራ። ተጋዳላይ ኣድም መሓመድ ሓምድ ‘ግንድፍል’ ብዛዕባ እዛ ግጥም ከዘንቱ ከሎ “ኣብዚ ውግእዚ ፖሊስ ራዕዲ ኣትይዎም ነይሩ። ምክንያቱ ነቶም ቀዳሞት ተጋደልቲ ምኩራት ወተሃደራት ስለ ዝተጸንበርዎም፡ እቲ ውግእ ካብቲ ዝቐደመ ፍልይ ዝበለን ዝበርትዑን ነበረ።” ይብል። እቶም ወተሃደራት ሱዳን ነበር፡ ቡቲ ዘጋጠመ መስዋእቲ ኣመና ኣስቆርቆሩ። “ካብ

ምውሓድ በዚህና፡ ይህምቅ ይጸብቅውን ጠበናጁ ሒዝና ከለና ክልተ ክጎድሉና ናትና ድኻመትዮ፡ ” ብምባል ብንሂ ጣዕ በሉ። አብኡ ከይተሓጽኖ ንመጻኢ ጉድለታቶም ንምእራም ምእንቲ ከኸእሎም፡ ክሳራ ከጋጥሞም ዝኸኣለ ኣብ ኣተሓሕዛ ቦታ ድዮ፡ ወይስ ካልእ ምኽንያታት ንምፍላጥ፡ ገለ ካብኣቶም ናብቲ ውግእ ዝተኻየደሉ ቦታ ተመሊሶም ዘይሮም ምስ ተግዘቡ፡ ኣብ ልዕሊቲ ዘግድዖም ድሑር ኣጽዋሮም እቲ ዝተዋግእሉ ቦታ ከም ዘይሓገዙምን ከም ዝዘረዩምን ፈለጡ። ሓምድ ግን ደገሙ ደጋገሙ እቲ መሰረታዊ ድኻመት ዘይምጥንቃቕ ምንባሩዮ ሞገቱ። ድሕሪዛ ግጥም መብዛሕትኦም ተጋደልቲ ኣብ ጥንቃቕ ገለ ለውጥታት ኣርኣዩ። ኣብ መንጎኦም ወተሃደራዊ ሕግታት ዝፈልጡ ክሳብ ኣለቓ 50 መግርግ ዝነበሮም ዓሳክር- ሱዳን ነበር ስለዝነበሩ ኣብ ጉዕዞ፡ ኣብ ዕረፍቲ ኣብ ኣለዋ፡ ኣብ ብዙሕ መዳያት ጥንቁቓት ክኾኑ ተራእዩ።

ስርሒት ከተማን ዕጥቅን ግንቦት 1962 ምጽንባር ወተሃደራት ሱዳን ነበር ናብ ጉጅለ ሓምድ ነቶም ተጋደልቲ ነብሶ ምትእምማን ስለ ዘሕደረሎም ፍናኖም ክብ ኢሉ ነበረ። ኣብ ክንዲ ብሓደ እናተጓጎዝካ፡ መድሎ ኣብ እትረኽቡሉ ጥራይ ከተጥቅዕ ኢልካ ምሕሳብን ምፍታንን፡ ብዘለዎም ዓቕሚ ንጸላኢ ዘሻቕልን ንሞራል ህዝቢ ክብ ዘብልን ካልእ ስጉምቲ ንምውሳድ ኣብ ዝዘቲ ኣኼባ መሓመድ እድሪስ ሓጅ ፋሕ ኢልና ገለ ስርሒት ክንፍጽም ኣለና ዝብል ርእይቶ ኣቕረብ። እቲ ሓሳብ ኣብ ከተማታት ቦምባ ምትኳስ፡ እንተ ተኻኢሉ'ውን ተጸናቲኻን ኣዳህሊልኻን ንኣሸቱ ነቕጣታት ፖሊስ ኣጥቂዕካ ብረትን ካልእን ምስላብዮ ነይሩ። ብመሰረት ስምምዖም ሰለስተ ጉጅለ ማለት ናብ ከረን፡ ኣቕርደትን ኣልገዴንን ክብገሱ ከለው ሓምድ ድማ ምስ ገለ ሰዓብቱ ተሪፉ ናብ ጋሽ ገዱ ኣበለ። ንስርሒት ዝተበገሱ ግንድፍል፡ ኣቡ-ሸነብን ጅምዕ ኣድምን ናብ ኣልገደን ብናዝርን መፈተሽን ዝካየድ ዝነበረ ኣኼባ ብተኹሲ ፋሕ ከብልዎ ከለው መስመር ተሌፎን ጋሽ ባርካ 'ውን ቆረጹ። መሓመድ እድሪስ ሓጅ፡ ዑመር እዛዝ፡ መሓመድ ዓሊ ኣቡርጅላ፡ ናብ ከተማ ከረን ኣትዮም ኣብ ቤት ጽሕፈት

አውራጃ ንዝነበሩ ዋርድያ ተኩሶም ንሓደ አቐሲሎም ወጹ። እቶም ናብ አቐርደት ዝኸዱ አቡጥያራ፡ ዑመር ዳምርን ባህዱራይን እንታይ ገይሮም እኳ እንተዘይተፈልጠ ኩሎም ኣብ ልዕሊ ጸላኢ ራዕድን ጭንቀት ዘውረደ ፍጻመ አካዩዱ። ካብዚ ስርሒታት'ዚ ተመሊሶም ንሓምድ ከይረኸቡ ከለዉ "ከሰላ ተረኸቡ" ትብል መልእኽቲ መጺአቶም ተአኻኺቦም ከሰላ ኣምርሑ። ከምቲ ኣብ ዝሓለፈ ክፋላት ዝተገልጸ እድሪስ መሓመድ ኣድም ካብ ሃገራት ኣዕራብ ክረኸቦ ዝተተሰፊዎ ኣጽዋር ምስ ፈሸለ ምስ ዑስማን ሳልሕ ሳብ መርከበኛ ካፕቲን ኣሕመድ ሸኽ ኢብራሂም ፈረስ ኮይኖም ካብ የመን ሓሙሽተ ኣቡ - ዓሸራ (ማርክ - ኣርብዓ) ጠባብኦምን ሓሙሽተ ሸሕ ጠያይትን ከምኡ'ውን ሸውዓተ ሸንጉጥ መምስ 42 ጥይተን ብገንዘብ ካፕቲን ኣሕመድ ዓደጉ። ድሕሪዚ እድሪስ መሓመድ ኣድም ዲፕሎማሲያዊ ፓስፖርት ስለዝነበሮ ነቲ ብረት ብዲፕሎማሲያዊ ሳጹን ንስዑድያ ካብኡ ድማ ንሱዳን ካርቲም ኣምጸኡ። ኣብ ካርቲም ካብ ወተሃደራት ሱዳን ዘይተፋነው ሃገራውያን ተቐቢሎም ንከሰላ ናብ ዝህ መሓመድ ኣድም እድሪስ (ገሲር) ኣብጸሕዎ።

እድሪስ ነቶም ካብ ኤርትራ ዝተመልሱ ወተሃደራት ሱዳን ነበር ብረቶም ኣረኪቡ ንካይሮ ክምለስ ከሎ ንሱም ድማ ነቲብረት ብዕጫ ተማቐሎም ናብ ኤርትራ ተመልሱ። ኣብ ጎበታት ጋሽ ንሓምድ እናደለዩ ከለው ካብ ውዱባት ጨንፈር ከረን ብረት ተረኺቡ ስለዘሎ ምጽና ትብል ደብዳቤ መጸቶም። ኩሎም ናብ ሸላብ ከባቢ ሓጋዝ ብምኻድ ንክልተ ካብኦም ንመሓመድ እድሪስ ሓጅን ባህዱራይን ልኢኹም ብዙሕ ጠያይትን 25 ቦምባ ኢድን ክልተ ረሻሽ ኣቡ- ተማንያን (ቶሜጋን) ቁልፍን ከኣ ኣምጽኡ። ተጋደልቲ ዑመር እዛዝ፡ መሓመድ እድሪስ ሓጅ፡ ከምኡ'ውን ኣቡርጅላ ኣብ መጨረሻታ ሚያዝያ 1962 ናይ ኢድ ቦምባታት ክልኣኸሎም ብዝሓተትዎ መሰረት ዓሊ ከራር ነቲኣብ ኣስመራ ዝነበረ ኣደም መለኪን ዝሓበሮ፡ ኣድም ድማ ንፊተውራሪ ማና ኣድሓኖም ነጊሩ ካብ ኣዲስ ኣበባ ዘግዝአንየን። ነዘን ቦምባታት ካብ ኣዲስ ኣበባ ክሳብ ከረን ዝበጽሑ ተራ ዝነበሮም፡ ሓጎስ ተስፋጽዮንን ኣስፋ ጸሃዩን ናብ ባርናባስ ገበረሃዋርያት ዘሕለፍዎን፡ ባርናባስ ተቐቢሎ ኣብ ትሕቲ ዓራቱ ንሰሙናት ሓቢኡዎን ድሕሪ ምጽናሕ ንገብራይ ተኸስተ ዘረከበ፡ ገብራይ ሰራሕተኛ መንገዲ ኣየር ኢትዮጵያ ስለ ዝነበረ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ሰሙን ብኸልተ እብረ ብነፋሪት ኣስመራ ዘእተወ፡ ኣደም መለኪን ድማ ንዓሊ ከራር ብዝሃቦ ሓበሬታ መሰረት ዓሊ መኪና ተኻርዩ ናይ ሓሶት መርዓት ጌሩ ካብ ኣስመራ ንከረን ካብ ከረን ድማ ብመንገዲ መሓመድ እድሪስ ሓጅን ባህዱራይን ሜዳ ዝበጽሑን እየን። ዳሕራይ ግዜ ጸጥታ ኢትዮጵያ ናይዘን ካብ ኣዲስ ኣበባ ንሜዳ ዝሰገራ ብረታት ሓበሬታ ረኺቡ ብዙሓት ኣደዳ ማእሰርቲ ኮይኖም እዮም።

ኣብቲ መጀመርታ ዓመታት ሰውራ ጸገም ብረትን ተተኳስን ክሳብ ክንደይ ኣሸጋሪ ምንባሩ ግን እኹል ኣብነት ትኹንና'ያ። ውግእ ኣሜሊ 20 ግንቦት 1962 ሓምድ ድሕሪ እቶም ብሰለስተ ጉጅለታት ናብ ስርሒት ከተማታት ዘፋነዎም ወተሃደራት ሱዳን ነበር፡ ምስ ቀዳሞት ብጻቱን ውሑዳት ሓደሻትን ናብ ወገን ጋሽ ምስ ወረደ፡ ኣብ መወዳእታ ሚያዝያ 1962 ኣብ ዳስ ጸላኢ ስለዝገነቱም ተኸሱ ምስ ተኸፍተ ተበታተኑ። ብኡ ኣቢሉ ዝጠፍአ ጠሬኡ ሰብ ተዋሓደ። ብዘይካታ ናይ ሓምድ ኣቡ ዓሸራ ሓሙሽተ ተጋደልቲ ጠባብኦምን ስርሓት ጥልያን፡ ጠያይቶም ውሑድ፡ ኩሎምሉ ትሕዝቶኦም ምስ ናይ ጸላኢ ዕጥቂ ፈጸሙ ዘይዳረግ ቁንጣሮ ነበረ። ብሰርዚ ብዝያዳ ከይድንደኑ ስለ ዝፈርሑ፡ ክሳብቶም ንፍሉይ ስርሒትን ካልእ ንጥፊታትን ዝተንቀሳቐሱ ዝምለስዎም፡ ናብ ዘዕቅዮም ስግር ጋሽ ናብ እምባ ቡገጸም

አምርሑ። በ20 ግንቦት 1962 ጨው ቀትሪ ሰዓት ላይ፡ ጸላኢ ካብ ኅሊጅ ተበጊሱ አሜሊ አተወ። አብቲ ህሞት ሓምድ ደቂሱ። ሞርድያ ዝነበረ ጋድፍውን ሓላፍነቱ ዘንጊዑ በጥ ኢሉ፡ ብድኻምን ጥሜትን ተሰኒፉ ሃለዋቱ አይፈልጥን። ክቡብ ድማ መጋባይ ኮይኑ ላዕልን ታሕትን ይብል። ጽቡቕ ኢጋጣሚ ኮይኑ አድም ክሻ ነቶም ቀስ ኢሎም ክሳለዩ ጸኒሖም ምስ ቀረብዎም ፍጥነት ዝወሰኹ እንተ ዘይርእዮም ጠፊአም ነይሮም። ድፋዕ ሓዞም እናተጸበዩ ከለዉ ፖሊስ ናይ ማዕደ ተኸሲ ጀመሩ። ሓምድ ክትኩስ ከሎ ልቡ ርጉእ ምሽቓል ዝበሃል አይነበሮን። ሕሉፍ ሓሊፉ፡ ዝዓረደሉ ቦታ ድዩ አተአማሚንዎ ወይስ ነቲ መጥቃዕቲ ንዲቕዎ፡ ንገለ ካብቶም ብረት ዝዓከሶም ብጸት “ሰቕ ኢልኩም ሻሂ አፍልሑ፡ ንሕና ሰብኡት ኢና፡ እዚአቶም ኣብ ዝበጸሕዎ የብሎምን።” ይብሎም ነበረ። አብቲ ንኣስታት ክልተ ሰዓታት ዝተኻደደ ውግእ ካብ ተጋደልቲ ዝተሰውአ ይኸን ዝቕሰለ አይነበረን። ናብ ጸላኢ ዝበጸሐ ጉድኣትውን ብንጹር ዝፍለጥ የልቦን። ብድሕሪ ውግእ አሜሊ ወተሃደራት ጸላኢ ካብ እግሪ በዓል ሓምድ አይተረፉን። ማዕረ ማዕረ ጽላሎቶም ምጉዓዝዩ ተሪፍዎም ምበር ኣሰሮም ተኸቲሎም ኣብ ዝአተውዎ እናአተው ዓቕሎም አጽበቡሎም። ድሕሪዚ ጸቕጢ ምስበዝሖም ምንቅስቓሶም አሕጺሮም ደሃይ የለ ወረ የለ ቦቃ ህልም በሉ።

ሓዳስ ኤርትራ